

som mene, at det er nødvendigt at løse Spørgsmaalet ved et selvstændigt Slot og en selvstændig Rigsdagsbygning. Jeg fastholder endnu den Mening, at de maatte kunne forenes. Jeg tilføjer her, at intet af de foreliggende Projekter tilfredsstiller mig fuldt ud, men jeg er dog ved at se paa dem kommen saa vidt, at jeg er bleven bestyrket i den Opfattelse, jeg havde allerede i 1887, og som jeg hævdede i 1903, at Spørgsmaalet maa kunne løses paa den Maade, som er vedtagen ved de to Forslag, og som jeg flere Gange tidligere har karakteriseret, altsaa med Slot og Rigsdagsbygning som Led af et Komplex, men som to relativt selvstændige Led, navnlig med hver sin særligt arkitektonisk udarbejdede Façade, som er i Overensstemmelse med Bygningernes Brug. Saaledes kan dette Spørgsmaal løses, og saaledes løses det utvivlsomt billigst og bedst i Overensstemmelse med Lovgivningsmagtens tidligere Standpunkt.

Jeg kunde tænke mig, at man, hvis Anskuelserne i Rigsdagen maatte udforme sig saaledes, kom til det Resultat, at man udskrev enten en ny Konkurrence paa Grundlag af den Plan, som Rigsdagen ved den nærmere Undersøgelse af Forholdene maatte komme til at anse for rigtig, altsaa en Konkurrence paa Grundlag af et selvstændigt Slot og en selvstændig Rigsdagsbygning eller en Konkurrence paa Grundlag af de to relativt selvstændige Helheder, dannende Led af det samme Komplex, eller at man sagde: Lad os se Spørgsmaalet løst paa den ene og den anden af disse to Maader, for at Rigsdagen kan faa fuld Klarhed over Spørgsmaalet, kan se med sine egne Øjne. Thi det maa gøres, at saa længe det bliver ved Ord og Talemaader, have Lægfolk, hvortil vi alle høre i denne Sag, grumme svært ved at danne sig en Mening. Kun naar man ser Projekterne for sine Øjne, bilagte med Beregninger over, hvad Udførelsen vil koste, kan man have en nogenlunde begrundet Mening om, hvorledes man vil have Spørgsmaalet løst. Man kunde tænke sig at gaa en af disse Veje, og det er det, som nu maa være Genstand for Udvalgets og maaske, naar Tiden kommer, for et Fællesudvalgs Overvejelser.

Men jeg vil, inden jeg slutter, endnu en Gang, saa stærkt jeg formaar, fremhæve, at vi ikke tør lade os binde af Hensynet til det ønskelige i at faa denne Sag tilendebragt netop i denne Rigsdagssamling. To Ting ere slaaede fast af Lovgivningsmagten som Helhed, og de to Ting

ville Lovgivningsmagten sikkert ikke gaa fra. Den første er, at Christiansborg Slot skal genopføres som Repræsentationslokaler for Kongen og som Bolig for Rigsdagen. Der skal enten paa den ene eller den anden Maade skaffes Bolig for disse to Statsfaktorer, ved en Genopførelse af Christiansborg Slot eller ved Opførelse af selvstændige Bygninger. Altsaa, denne Opgave at skaffe Repræsentationslokaler for Kongen og at skaffe et Rigsdagshus, skal løses. Den anden Ting, jeg heller ikke tror, Lovgivningsmagten saa let vil vige fra, og som jeg i alt Fald ikke vil være med til i det væsentlige at fravige, er den finansielle Ramme, der er sat, idet jeg tror, at de 6 Mill. Kr. suppleret med det privat indsamlede, er, hvad der finansielt kunde være passende at ofre paa denne Opgave for et Land med Danmarks Størrelse og finansielle Evner. Jeg tror aldeles ikke, man behøver at frygte for, at nogen kommende Rigsdag skulde undslaa sig for Konsekvenserne af den Beslutning, der her er tagen. Navnlig behøver man ikke at frygte for, at vi efter et fuldstændigt nyt Valg for Folketinget og delvis nyt Valg for Landstinget skulde sige: Nu ville vi slet ikke opføre Slottet, eller nu ville vi slet ikke opføre Rigsdagsbygningen, altsaa knibe ud fra den ene af de stillede Opgaver. Vi ville sikkert alle føle os bundne ved den Beslutning, som den Gang i Princippet blev tagen.

Overfor et Arbejde som dette, der forhaabentlig vil kunne staa i Aarhundreder, har et Aar mere eller mindre, inden det fuldføres, overordentlig ringe Vægt. Om hundrede Aar — jeg vil slet ikke tale om de to Hundrede eller tre Hundrede Aar, som forhaabentlig en saadan Bygning skulde kunne staa — ere rimeligvis alle vi, der sidde her i dette Øjeblik, for længe siden glemte, i alt Fald ere de Love, vi have siddet og lavet her, glemte alle som en undtagen af enkelte flittige Historikere og Arkivembedsmænd, som arbejde med disse gamle Sager. Som aktivt indgribende i Livet ere disse Love til den Tid forsvundne for længe siden og erstattede maaske af baade en, to eller flere Efterfølgere. Men det er det ejendommelige ved Arkitekturen, at den under de menneskelige Forholds Ubestændighed dog er noget af det forholdsvis mest bestandige. Dette Slot og denne Rigsdagsbygning vil rimeligvis staa til den Tid, hvis der da ikke sker uforudselige Ulykker, og det vil da bære Vidnesbyrd om Tidens Opfattelse baade i kunstnerisk og, paa Grund af Bygningens særlige Anvendelse, i poli-